

PATRIMONI MATERIAL

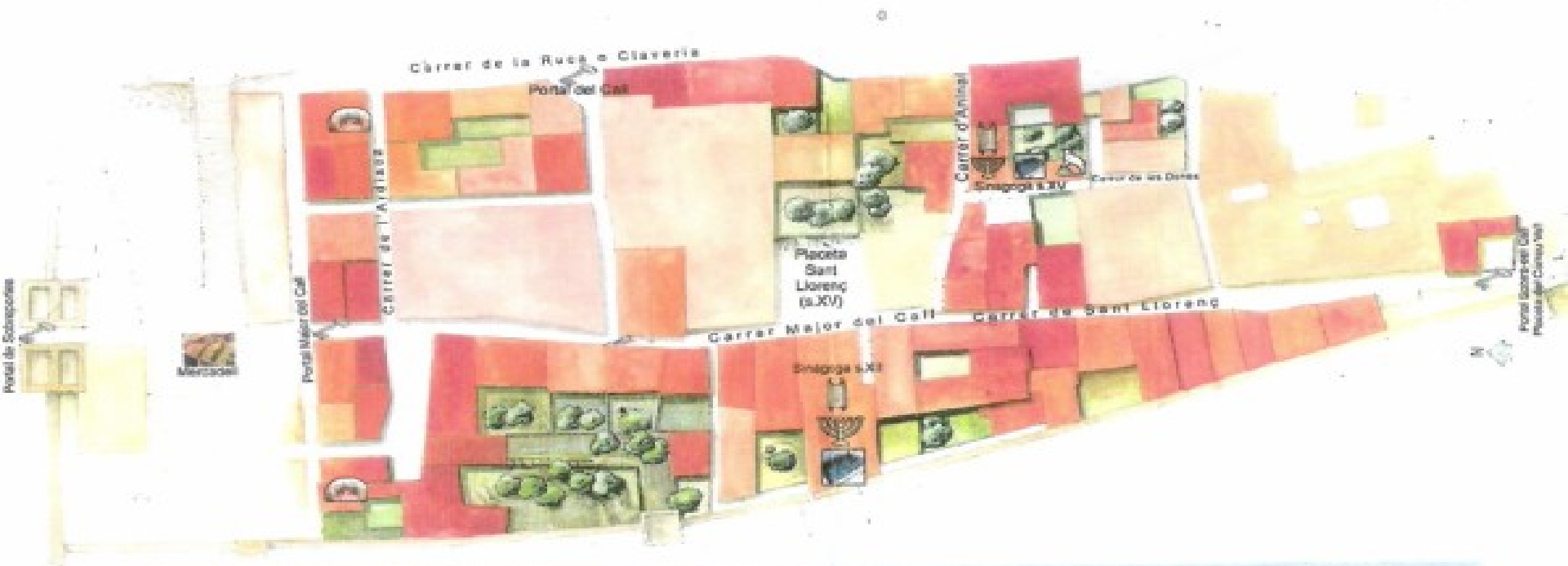
Fet per: Valentín Giovanardi, Daniel
Férez, Gabriel Fortià Carmina Mas,
Elisenda Nadal i Paula Fernàndez.

ELS CALLS

-La paraula call ve del llatí *callis* (*carrer*) i la utilitzem per anomenar els barris on vivien les comunitats jueves a les poblacions medievals. Els calls estaven situats al centre de les poblacions medievals , per aquesta raó eren estrets i tortuosos.

El Call de Girona als segles XII-XV

- Sinagoga
- Miqvè (bany ritual)
- Portal
- Mercat
- Forn
- Esconxador
- Talmutorà (escola)

LA MEZUZÀ

A l'entrada d'una antiga casa jueva del Call de Girona situada a la Placeta de l'institut Vell, es guarda una mezuzà.

La mezuzà era un estoig que contenia un pergamí al qual s'hi recordava que Déu és omnipresent i vigila tots els actes dels homes. La mezuzà consisteix en una caixeta allargada, d'uns 10 centímetres de llarg, en la que s'hi introduïa un rotlle de pergamí amb dues pregàries: la més solemne del judaïsme, Shemá Israel, Escolta, Israel i Vehayá im shamoá.

A les diverses dependències de la casa de Lleó Avinay s'han trobat vuit cretlles per a la col·locació de la mezuzà. La majoria, segueixen en el seu lloc original, al brancal de la porta.

EL MICVÉ

El micvé és un bany ritual jueu situat a l'indret on s'ubicava l'última sinagoga de la comunitat jueva al Call de Girona. Datat del 1435, va ser el darrer que va utilitzar la població jueva de la ciutat fins a la seva expulsió, i és un dels pocs que es conserven de l'època medieval, amb exemplars similars només a Besalú, Sicília i Montpeller.

LA SINAGOGA

La sinagoga és el lloc on els jueus estudien, pregunten, es reuneixen i celebren les festivitats. Actualment hi podem observar elements rituals i de culte, així com també troballes arqueològiques i documents (originals i reproduccions) que fan referència a les sinagogues de Girona.

Com que les sinagogues ocupaven llocs discrets i estaven poc ornamentades, costaven molt trobar-les i saber què eren.

A Girona s'ha trobat 3es en el temps, i en cada ocasió en indrets diferents.

antigues sinagogues consecutives

La primera està situada a la Plaça dels Apòstols (S. X)

La segona al Carrer de la Força (1415)

La tercera està dins el call en un indret més guardat i de menys pas. (S.XV)

Pedra sinagogal

És una pedra de Girona del segle XIV.

La inscripció devia estar ubicada al costat de l'Aron ha-Qodeix, (l'Armari Sagrat on es guardava el Se fer Torà), a la gran sinagoga de Girona del segle XIV.

Acta de venda de les sinagogues

Quan a l'any ---- el rei Ferran expulsa els jueus de Catalunya, ells decideixen vendre els espais sinagogals que són propietat de la communitat. Amb a venda dels calls a Girona van fer 300 lliures.

Això ho trobem escrit en tinta sobre un pergamí en llatí i es va escriure al 10 de juliol de 1492 a Girona.

CEMENTIRI I LÀPIDES

- Totes les làpides que es conserven al Call jueu de Girona són molt antigues (s.XIII), i provenen de l'únic cementiri que hi havia anteriorment.
- Aquest cementiri es trobava a un dels vessants de la muntanya de Montjuïc.
- Algunes làpides es van utilitzar per a construir cases i altres edificis. Per exemple, a les parets de *Les Torres* de Palau Sacosta s'hi troben les inscripcions de les làpides.
- Les inscripcions incloïen: nom del difunt, elogis envers el difunt, data i edat de la mort, benediccions finals...

- Al cap d'un temps les làpides es van substituir per esteles, que eren menys costoses i més petites.
- L'any 1492, amb l'expulsió, les làpides que eren propietat del rei, van quedar a la seva disposició perquè en fes el que creies convenient.
- Les peces més destacades al museu del call de Girona són la làpida de Josef, un infant jueu, i la d'Estelina, "la petita estrella".

